చల్లని ఎండ

"సుందరం!"

తలుపుతీసి ఎవరా అని చూసిన వరలక్ష్మమ్మగారి నోటివెంట ఆ మాటతప్ప మరోటి రాలేదు. నిర్జీవి అయిపోయింది.

"...నాపేరు సుందరం కాదు వదినా!...సుందరి!..." తియ్యగా నవ్వింది. "అయితే ఇంటికొచ్చిన మనిషిని ఆహ్వానించే పద్ధతి ఇలాగేనన్న మాట!... మానాన్నగారి కాలంలో ఇంట్లో అతిథి కాలు పెట్టటం ఆలస్యం ఇంట్లోని వ్యక్తులంతా గుర్రాలమీద కాళ్ళు పెట్టవల్సిందే... క్షణాలమీద ఆ అతిథిగారి నోట్లో ఇన్ని వేన్నీళ్ళా పడవల్సిందే!... పోనీయ్ ఆయనగారి పెద్దకొడుకు పెత్తనంలో అలాంటిదేవీ లేకపోయినా గడపలో కాలు పెట్టిన వాళ్లను లోపలికైనా రానీయకుండా రెండు చేతులూ తలుపు మీదే ఉంచి దారి కడ్డంగా నిలబడటమా? అవ్వ..."

"సుందరం! ఇది ఎగతాళికి, అవహేళనకు సమయం కాదు!... మీ అన్నయ్య వచ్చే వేళైంది!..." అన్నది గొణుగుతున్నట్లుగా, భయంభయంగా బయట ఎండకేసి చూస్తూ.

ఆ మాటకు సుందరి మొఖం నల్లబడి పోయింది. తడబడే కంఠంతో "క్షమించు వదినా!... ఒక్క క్షణం...

ఒక్క-మాట... ఒక్క-సారి లోపలకు రానీయ్ వదినా!'' అన్నది. కంట్లో నీరు గిర్రున తిరిగింది.

పదిహేను సంవత్సరాలు తన కన్న కూతురిలా మెలిగిన సుందరం కోరికను తిరస్కరించలేకపోయింది ఆమె. గుండె భయంతో గుబులు గుబులుమంటున్నా, తలుపుల మీద వున్న రెండు చేతులనూ తీసి వెనుదిరిగింది.

సుందరి అడుగు ముందుకు వేసి తలుపులు బంధించి వడివడిగా వదినను—తల్లిలాంటి వదినను అనుసరించింది.

"చెప్పు!''

"చెప్పేందుకు ఏమున్నది వదినా!... ఇదుగో ఇటు చూడు...ఈ చిన్న సూట్ కేస్ పెట్టెను అన్నయ్య రాగానే ఇవ్వు! అంతే! అదే నా కోరిక!'' అన్నది దృఢంగా తను ఇరవై రెండు సంవత్సరాలు మెలిగిన ఆ గృహంలో ఈనాడు ఏదో కొత్తదనంతో కూడిన తడబాటుతో పరిసరాలు పరిశీలిస్తూ.

"ఈ కుటుంబం ఇలా ఉండటం కూడా నీకు ఇష్టం లేదన్నమాట!'' గొంతు కర్కశంగా ఉన్నది.

"వదినా!'' బాధతో మూలిగింది సుందరి.

"మరేమిటి?... ఆయన రాగానే—ఇదుగో మీ చెల్లెలు సుందరం వచ్చి, ఇది మీకోసరం ఇచ్చి వెళ్ళిందంటూ ఇస్తే—ఇక నేను బ్రతికి ఉంటాననే నీ ఉద్దేశ్యమా?... నిన్ను నేను లోపలికి రానిచ్చానని తెలిస్తే

నా ప్రాణాలు పోయేలా మీ అన్నయ్య కొడతారని నీకు తెలియదా సుందరం?'' ఆమె తెల్లబడిపోయిన మొఖాన్ని చూస్తుంటే సుందరికి నోటివెంట మాట పెగల్లేదు.

''వదినా!''

''...ఏదో కలో గంజో తాగుతూ ఇలా బ్రతికి ఏడుస్తున్నాం... ఈ కాస్త సుఖం గూడా మానుండి దూరం చేయబోకమ్మా సుందరం... బతిమలాడుతున్నాను!'' రెండు చేతులు జోడించి అంటున్న ఆమెను చూస్తూంటే సుందరి ఏడుపు ఆపుకోలేకపోయింది.

''వదినా!...నేను పాపిష్టి దాన్నే వదినా!...కాదనను...నన్ను క్షమించు...కాని నా ఈ చిన్న కోరికను మాత్రం కాదనకు వదినా!'' అన్నది తడబడే కంఠంతో.

వాకిటి తలుపు చప్పుడయింది.

వరలక్ష్మమ్మగారి మొఖం మరింత తెల్లబడిపోగా, ''సుందరం!...అదుగో మీ అన్నయ్య వచ్చారు...దొడ్డివైపు తలుపుగుండా వెంటనే వెళ్ళిపో...మీ వదిన ఇంకా ఈ భూమ్మీద బ్రతికి ఉండాలనుకుంటే నీవు వెళ్ళిపో సుందరం!'' అన్నది.

సుందరి తడబడింది.

చటుక్కున చేతిలోని పెట్టెను నేలమీద పెట్టేసి వణుకుతున్న కాళ్ళతో వెనుక వాకిలివైపుకు పరుగెత్తింది.

''సుందరం!...ఈ పెట్టె తీసుకుపో!'' ఏడుపును దిగమ్రింగుకుంటూ అన్నది వరలక్ష్మమ్మగారు.

పోతున్నదల్లా సుందరి ఒక్క-క్షణం ఆగి, వెనుదిరిగి రెండు చేతులూ జోడించి నమస్కరిస్తూ, "నన్ను క్షమించు వదినా!...నేను దానిని తిరిగి తీసుకు వెళ్లేందుకుగాను తీసుకు రాలేదు...అది అన్నయ్యకోసరం తెచ్చాను...అది అన్నయ్యకే ఇవ్వు...వస్తాను!" అని క్షణంలో వాకిలి తీసుకొని గడపదాటి తలుపు మూసేసింది.

వరలక్షమ్మగారు ఎవరో నెత్తిన బాదినట్లనిపించగా విలవిల లాడిపోయింది. ఇంటివాకిటి తలుపుమీద దబ దబా కొడుతూనే ఉన్నారాయన.

తలుపుతీస్తే—లోపలికివచ్చి—సంగతి తెలుసుకొని తననీ అలాగే బాదుతారని తనకు తెలుసు!

కాని—తనేం చేస్తుంది? తనేం చేయగలదు?

ఇదంతా తన ఖర్మ!

"వరలక్ష్మి!"

వణుకుతున్న కాళ్ళతో వెళ్ళి తలుపు తీసింది.

సన్నగా, పీలగా, రేగుతున్న జుట్టుతోవున్న భర్త గుంటలుపడ్డ కళ్ళలోకి ఒక్క-సారి చూచి వెనుదిరిగింది.

నాలుగు అడుగులు లోపలికి వేసిన తరువాత "వరలక్ష్మి! ఎవరితోటి మాట్లాడుతున్నావ్?...అంత నా పిలుపు కూడా వినిపించుకోకండా!" చిన్నగా నవ్వి అన్నారాయన.

ఆమె మాట్లాడలేదు. మొఖం వెనక్కైనా తిప్ప లేదు. ఆమె కంటివెంట కారుతున్న నీరు మొఖాన్ని వెనక్కు తిప్పనీయలేదు.

ఆ ఇద్దరూ హాల్లోకి వచ్చారు.

వడి వడిగా నాలు గడుగులు వంట ఇంట్లోకి వేయ బోతూ, వెనక్కు తిరక్కుండానే, "మీ చెల్లెలు సుందరం వచ్చింది!... ఈ చిన్న సూట్ కేసు పెట్టెను మీ కివ్వమని ఇక్కడ పెట్టివెళ్ళింది!" గంభీరంగా అని మరోక్షణంలోనే వంట ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయింది.

"వరలక్ష్మీ!" ఆ కంఠం ఆ గృహంలో పిడుగుపడు తున్నట్లే ఉన్నది.

"వరలక్ష్మీ! ఏంచన్నావ్?...సుందరం వచ్చిందా?... ఎందుకు రానిచ్చావ్ లోపలికి?...ఆ సిగ్గులేనిదాన్ని లోపల ఎందుకు కాలుపెట్టనిచ్చావు వరలక్ష్మీ?" ఆయన కళ్లు నిప్పులు కురిపించసాగినయి. "ఏనాడైతే ఆచార్యాభగ్యుడితో లేచిపోయిందో ఆనాటినుండే అది నా గడపను తొక్కే హక్కు పోగొట్టుకున్నదని నీకు తెలియదా వరలక్ష్మీ!"

వంట ఇల్లు నిశ్శబ్దంగా ఉన్నది.

మనిషి బిగుసుకుపోయి, శరీరం ఆవిర్లుతేలుతుండగా ముందుకు అడుగులు వేశారు ఆయన. నేలమీదకువంగి, "దీంట్లో ఏం పెట్టింది?...మనని తినమని ఇంత విషమా?" అంటూ మూతతీసి నిశ్చేష్టులయ్యారు.

కళ్ళు తిరగసాగినయి.

డబ్బు!!

—అన్నీ కొత్త పది రూపాయిల నోట్ల కట్టలు!!

* * *

ఐదు సంవత్సరాల క్రితంమాట—

గుండె జబ్బుతో బాధపడే తనకు సంపాదించుకునే యాభై రాళ్ళను గూడా ప్రస్తుతానికి నిలుపుచేసి, విశ్రాంతి తీసుకోమని డాక్టరు సలహా ఇచ్చిన నాటిమాట—

జీవితావసరాలు తీర్చుకోవటమే గగన కుసుమాలవుతుండగా లోలోని దిగుళ్ళతో గుండె జబ్బు వేళ్ళు పాతుకు పోతున్న నాటి మాట—

"మీకు మనియార్డరు వచ్చిందిసార్!"

వరండాలో గతాన్ని తవ్వుకుంటూ కాలాన్ని కరిగిస్తున్న సమయంలో పోస్టుమన్ మాటల వినిపించినయి.

తనలో అసహ్యాన్ని, అపోహని క్రమ్మరించి పారిపోయిన తమ్ముడు—తన సర్వస్వాన్ని ధారపోసి విద్యావంతుడిగా చేసిన తమ్ముడు-తనలోని బలహీనతకు నవ్వుతూ పంపిన మనియార్డరు!

వణికే చేతులతో సంతకంపెట్టి తీసుకున్నాడు.

"సుందరం!"

"వస్తున్నా నన్నయ్యా!" మనిషి ఎంత అందంగా ఉంటుందో మాట అంత తియ్యగా ఉంటుంది.

"ప్రకాశం డబ్బు పంపాడమ్మా! దాచు!" అందించాడు కుర్చీ పక్క నిలబడ్డ చెల్లెలికి.

"ఏంవని వ్రాశాడు?"

"ఏంవుంది వ్రాయటానికి—పండ్లు తినమన్నాడు. దిగులుతో పండిపోవద్దన్నాడు—కళ్ళల్లో మన మంతా

మొదులుతున్నామన్నాడు...అవసరముంటే మరింత డబ్బు పంపుతానన్నాడు!''

కళ్ళు కృతజ్ఞతతో మెరిసినయి.

ఆలాంటివాడినే ఒకనాడు తను 'ద్రోహి' అని నిందించింది?

అవును!

తన అనారోగ్యాన్ని కూడా లెక్క చేయకుండా రాత్రింబవళ్లూ ట్యూషన్లు చెప్పి, నెత్తురోడ్చి సంపాదించిన డబ్బుతో చదువుచెప్పించి, పట్టభద్రుణ్ణిచేస్తే—తనకు చెప్పకుండా, తనకు ఆసరాగా ఉండకుండా తను గుండెజబ్బుతో విలవిల లాడుతుంటే—తనను విధికి వదిలివేసి—'అధిక సంపాదన' కంటూ అన్ని వందల మైళ్లదూరం పారిపోతాడా..? ఇదంతా తను అనుకున్నాడు!

కాని రెండు నెలలైనా తిరక్కముందే మొదలుపెట్టి ఈనాటివరకు ఆగకుండా నెల నెలా వచ్చే మనియార్డర్లు, తనవన్నీ అపోహలే అని నిరూపించినయి!

తమ్ముడు మొదటిసారిగా డబ్బు పంపుతూ, వెళ్ళ గక్కుకున్న వేదనను తను ఆలస్యంగానే అర్థం చేసుకో గలిగాడు.

''అన్నయ్యా!

నీ మనస్సుకు అమితమైన వేదనను కలిగించేదైనా నేనీ పని చేయక తప్పలేదన్నయ్యా. మన వూళ్ళోనే ఇల్లు

వదలకుండా ఉంటే నేను సంపాదించ గలిగేదెంత?...నా చేతిలోవున్న డిగ్రీ సీకన్నా ఒక ఇరవై రూపాయలు ఎక్కువ సంపాదించగలుగుతుందేమో?

అందుకే ధైర్యం చేసి-నీకు కష్టం కలిగించేదైనా-చెప్పకుండా ఇలా వచ్చేశాను—ఒక మిత్రుడి వాగ్దానం మీద నమ్మకంతో! ఆ వాగ్దానం చేసిన మిత్రుడి సహాయం తోటే ఇక్కడ రెండు వందల రూపాయల ఉద్యోగి నయ్యాను.

నీ కంటిలా చూచుకోబడ్డ నాలో జీవితాంతం నీ కంటి పాపలా మెలగాలనే కోరిక నిబిడీకృతమై యున్నది. జీవితంలో సంపూర్ణ వ్యక్తిత్వంతో ముందడుగు వేయటానికి చేయూత నిచ్చిన నీవు ఒక్క అన్నయ్యవేగాదు—తండ్రిని, దైవానివి!

వదినకు, అక్కకు నమస్కారాలు.

త్వరలోనే అక్క జీవితానికి ఒక వెలుగును ప్రసా దించగలమనే ధైర్యం నాకున్నది!

ఉంటా! నీ ఆరోగ్యం జాగ్రత్త.

నీ తమ్ముడు,
ప్రకాశం

అంతవరకు చీకట్లు క్రమ్ముకున్న తన మనస్సును ఎవరో బయటకు లాగినట్లనిపించింది. తనుపడ్డ తొందర పాటుకు చింతిల్లాడు.

నిజంగా ప్రకాశం, సుందరం—ఇద్దరూ తనకు రెండు కళ్ళే!

—త్వరలో తన తమ్ముడు వ్రాసినట్టుగా సుందరాన్ని కూడా ఒక ఇంటిదాన్ని చేస్తే తను మరింత తేలిక పడగలడు.

మనిషిని అసంతృప్తిలో తృప్తి ఆవరించగా కళ్ళు కాంతివంతమయినయి. సంపూర్ణ ఆరోగ్యవంతుడిలా కుర్చీలో నుండి లేచి లోపలికి నడిచాడు వడి వడిగా.

సుందరాన్ని గుండెలమీద జేర్చుకొని ప్రేమ పొంగి పొరలుతుండగా తల నిమరాలనిపించింది—''సుందరం!''

*　　　*　　　*

తమ్ముడు ప్రకాశం పంపే డబ్బు యాభైనుండి ఎనభైకి మారింది.

గుండె జబ్బుతో బాధపడుతున్న ఆయన ఒకనాడు గుండెజబ్బుతో బాధపడ్డవాడవ్వటంతో-అలాంటి నలుగురికి సలహాలిచ్చేటంతటి వాడయ్యాడు!

తిరిగి బడిలోపడే యాభై రాళ్లు చేతులో పడసాగినయి.

తమ్ముడు, చెల్లెలు పట్టుపట్టటంతో ట్యూషన్లకు మాత్రం దూరమయ్యాడు.

—ఇదంతా జరిగేటప్పటికి సుందరంకి మరింత యవ్వన మొచ్చింది.ఆమె మొఖం మరింత మిసమిసలాడింది.

ఆమె తలకట్టు మరింత వింతసొగలు పోసాగింది. ఆమె ఆలో చనల పరిధి విస్తృతమయింది. ఆమె మరో ప్రపంచం నిర్మించుకుంది—

అందుకే ఒకనాడు—పెండ్లివారు వచ్చి సుందరాన్ని చూచి, సూచనప్రాయంగా తమ అంగీకారాన్ని తెలియ బరిచి వెళ్ళిననాడు, తెల్లవారి లేచిచూస్తే-ఆయన కండ్ల ముందు దిండు ప్రక్కగా 'ఆటంబాంబు' లాంటి ఒక కాగితం కనబడింది.

దానిని చేతిలోకి తీసుకొని చదివి-గుండె పోటువచ్చి నట్లుగా గిలగిలలాడి పోయాడు.

అది సుందరం వ్రాసిపెట్టింది. అందులో ఇలా ఉంది:

''అన్నయ్యా!

మానవుడు హితాహితజ్ఞానాన్ని కోల్పోతున్నా డంటే కారణం కోరికలే. అవే మనిషిని మరో ప్రపంచం లోకి లాక్కు వెళుతున్నాయి. అవే నన్నూ తండ్రిలాంటి నీకు దూరంచేసి మరొకరి దగ్గరకు చేరుస్తున్నాయి.

నన్ను కోరికల బలహీనత ఆవరించగా ఈ పెంకు టింట్లో ఎన్నాళ్ళు ఉండగలననుకున్నాను. అందుకే మేడను కోరుకున్నాను. ఎక్కడకు వెళ్ళవల్సినా కాలినడకే ప్రాప్త మైన నాకు కారుమీద మోజుబోయింది. కూపస్థమండూకం లాంటి ఈ పల్లెనుండి స్వేచ్ఛావిహంగంలా ఎగిరి పోతున్నాను.

అందుకే శేఖరంతో (ఆయనెవరో నీకు తెలుసు) నన్ను నేను అలంకరించుకున్నాను. నన్ను హృదయపూర్వకంగా ప్రేమించిన ఆయన్ను సర్వస్వంగా నమ్మి ఆచ్ఛాదనగా ఏర్పరుచుకున్నాను.

అన్నయ్యా! కన్నకూతురులాంటి నాకు నీ ఆశీస్సులు కూడా దొరకవేమోనని భయంగా ఉన్నది. బాధగా ఉన్నది. కంట్లో నీరు గిర్రున తిరుగుతున్నది.

నన్ను క్షమించలేవూ? పూర్వంలాగానే నీ చల్లని చూపులు ఎల్లప్పుడూ నామీద ప్రసరింపజేస్తుండలేవూ?

ఇట్లు
నీ ప్రియసోదరి
సుందరం.''

తను పెద్దగా అరిచి కూలిపోయాడు.

తనను తిరిగి గుండెజబ్బు 'నేను ఉన్నానంటూ' చెప్పి మరీ దాపున జేరింది!

''సుందరం!''

*　　　*　　　*

తరువాత కొద్ది రోజులకే ఒకరోజు సాయంత్రం టపాలో తమ్ముడి దగ్గరనుండి వచ్చిన మనియార్డరు తీసుకుంటూ క్రిందవున్న కూపన్ చదివితే-''అనుకోకుండా ఒక కారు ప్రమాదంలో నాకు కుడిచేయి పోవాల్సినంత ఘోరం జరగగా - బొటనవ్రేలు పోగొట్టుకొని బయటపడ్డాను... భయపడవద్దు'' అంటూ కనబడింది.

కష్టాలన్నీ ఒక్కసారే తనమీద దండెత్తుతున్నట్లు విలవిలలాడిపోయాడు. "వెంటనే వచ్చి ఒక పదిరోజులు ఉండివెళ్లమంటూ" ఎక్స్‌ప్రెస్ డెలివరీలో కార్డురాసి తిరిగి జాబుకోసరం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు.

కాని తమ్ముడినుండి వచ్చిన జాబు కొంతవరకు తృప్తి కలిగించినా, మానసికంగా శాంతిని పొందలేకపోయాడు.

"ఇంతలోనే గాభరా పడవల్సిన అవసరం ఏంవీ లేదన్నయ్యా......అయితే రాయడానికి కుడిచేయి పనికి రాకపోవటంతో ఎడంచేత్తో ఉద్యోగం చేయవల్సివస్తోంది... అంతకు మించిన ఇబ్బంది నాకేంవీ కలగటంలేదు...... నేను సంపూర్ణ ఆరోగ్యంతో ఉన్నాను......ఆదుర్దా పడ వద్దు......సెలవు దొరకగానే ఆలస్యం లేకుండా నీ దగ్గిర వచ్చి వాలగలను" ఇదీ తమ్ముడు వ్రాసిన ఉత్తరం.

రెండు వందల మైళ్ల దూరంనుండి వచ్చిన ఉత్తరం! ......తమ్ముడు ఎడంచేత్తో ఇప్పుడిప్పుడే నేర్చుకుంటున్న వ్రాతతో వ్రాసిన ఉత్తరం!

దానికి సమాధానం అన్నట్లుగా, "ఆరోగ్యం మీద కొన్ని హితబోధలు, రోడ్డుమీద నడిచేటప్పుడు పాటించ వలసిన విధులు" మొదలైనవాటిని ఆరు కాగితాలమీద ఒక వ్యాసంగా వ్రాసి పంపుతూ సుందరంని గురించి ఈ విధంగా వ్రాశాడు.

"సుందరాన్ని ఎలా నా కంటిపాపగా చూచు కున్నానో నీకు తెలుసు! దానిని మన వంశప్రతిష్ట అభివృద్ధి

పరిచే రత్నంలాగా ఎన్నుకున్నాను......కాని జరిగింది దానికి పూ_ర్తిగా వ్యతిరేకమే...... నీవు నమ్మలేవు తమ్ముడూ! అది ఒక నీచమయిన పని చేసి మన వంశానికే కళంకం తెచ్చింది. నాకు గుండెపోటు తిరిగి తెప్పించింది ......ఛీ! దౌర్భాగ్యురాలు......మనవీధి చివరనున్న శేఖరంగాడితో సిగ్గు, లజ్జ విడిచి పారిపోయింది......ఇక దాని పేరు ఎ_త్తితేనే నాకు అసహ్యమేస్తోంది!''

దానికి తమ్ముడు వ్రాసిన సమాధానం తనకు విభ్రాంతి కలిగించింది!

''ఆశాజీవి అయిన మరో మానవుణ్ణి మనం అదుపులో పెట్టగలం అనేది పగటికలే అన్నయ్యా! పితృవాత్సల్యంతో గూడిన నీ చల్లని చూపుల అచ్ఛాదనలో ఇరగలేనిదాన్ని నిందించి ఏం లాభం? నీ లోని బాధ నాకు తెలుసు...... నీలోనేగాదు...నీకంటే గూడా నేను అమితంగా బాధపడు తున్నాను!...కాని...కాని...ఇంతకంటే ఈ భూమ్మీద వున్న నాలుగు రోజులు సుఖమయమయిన జీవితాన్ని గడప గలుగుతుందేమో?...దాని ఉద్దేశ్యంలోని ఆ 'అదృష్టాన్ని' మనం ఎందుకు లాక్కోవాలి?......నా భావాలు ఇలా ఉన్నందును క్షమిస్తావుగదూ?''

ఈ ఉ_త్తరం చూచిన తరువాత తమ్ముడి మీద గూడా కా_స్త వెగటు వేసింది......తమ్ముడేగాదు...... ప్రపంచం అంటేనే వెగటు వేసింది......'ఛీ! ఛీ!......

ఈ లోకానికి ఏలాంటి పిదపకాలం పుట్టింది?—' అనుకున్నాడు.

ఆనాటినుండి సుందరాన్ని మర్చిపోవటానికి ప్రయత్నించసాగాడు!

కాని...ఆ వూరు...వూళ్లోని వ్యక్తులు తనని వదిలితేనా?

తన ఎత్తుకో లేకపోయాడు. రోడ్డుమీద నడవలేకపోయాడు...దొంగలా చాటు చాటుగా తిరగసాగాడు.

"ఛీ! ఛీ!...దౌర్భాగ్యాలు!" పదే పదే అనుకున్నాడు.

తన శరీరం గుండె జబ్బుకు స్థిరమైన అచ్ఛాదన ఇచ్చింది. స్కూల్లో మానసిక కల్లోలంతో అంటీ అంటనట్లు పాఠాలు చెప్పసాగాడు—అటు అధికారుల ఆగ్రహానికి గురవుతున్నాడు!

తమ్ముడినుండి ఉత్తరాలు వస్తూనే ఉన్నాయి.

"అన్నయ్యా! నీవు వెంటనే ఆ ఉద్యోగం మానివేయి...ఎందుకు ఈ స్థితిలో గూడా లేనిపోని ఆరాటం?...అనుకోకుండా నా జీతం యాభై రూపాయలు పెరిగింది. ఈనాడు నేను రెండువందల యాభై రూపాయలు సంపాదించగలుగుతున్నానంటే అది నీ 'భిక్ష' గాదా?...అటువంటి నిన్ను—ఈ స్థితిలోవున్న నిన్ను—నేను పోషించలేననే నీ అనుమానమా? భయమా?......వద్దు అన్నయ్యా! వెంటనే ఆ ఉద్యోగం మానేయ్!"

ఆలాంటి తమ్ముడి ఉత్తరం చూచినప్పుడల్లా కళ్లు కృతజ్ఞతతో మెరుస్తుంటయి!

—యాభై సంవత్సరాలయినా దాటని తను ఇప్పటి నుండే వాడి నెత్తిన ఎక్కి ఎలా కూర్చోగలడు?

రేపు వాడికిమాత్రం?—వివాహం చేసుకోవాలి... భార్య వస్తుంది......పిల్లలు పుడతారు...తన సంసారాన్ని గాకుండానే......జీవితాంతం తన అన్నయ్య సంసారాన్ని గూడా ఏలా మోయగలడు?

అసలు ఎందుకు మోయాలి?

అంతేగాదు—

తన తమ్ముడి తత్వం తనకు తెలిసినా—ఆ రాబోయే అతగాడి భార్య...... వద్దు!, వద్దు!...... మరొకరి పంచన......తను భ్రూహించలేడు!

ఒక్కసారి విసురుగా తల విదిలించి దృఢంగా కుర్చీలో అంటుకుపోయి శూన్యంలోకిచూస్తూ పడుకున్నాడు!

* * *

సుందరం అక్కడ పెట్టివెళ్లిన డబ్బు పెట్టెను చూస్తుంటే ఆయన కళ్లు పదే పదే తిరుగుతున్నయి!

అది ఎందుకు ఇచ్చివెళ్లిందా డబ్బు?

తనమీద జాలితోటా?

తనను పెంచి పెద్దచేసినందుకుగాను ప్రతిఫలం ముట్టజెప్పిందా?

ఆ డబ్బు ఇవ్వటంలో దాని ఉద్దేశ్య మేఁవిటి?

—తన బీదతనాన్ని వెక్కిరిస్తూ, ఆ పాపిష్ఠి శేఖరం గాడి డబ్బుతో తను చేసిన పనిని కప్పిపుచ్చుకోవటానికి.—తనమీాద విదిలించిందా?

"ఛ! ఛ!...దౌర్భాగ్యురాలు!"

ఎవడికి కావాలి ఆ వెధవ డబ్బు?—ఆ డబ్బు లేందే తను బ్రతకలేడా? చచ్చి పోతాడా?...అసలు ఆ దౌర్భాగ్యురాలు ఇచ్చే డబ్బుతో జీవితాన్ని అనుభవించేదానికంటే చచ్చిపోవటమే మేలు!

—ఉహూఁ...తనెందుకు చావాలి?

తనకు ప్రకాశం ఉన్నాడు...కోటలాంటి ప్రకాశం తనను అదుకునేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాడు. తనను నెత్తిన పెట్టుకు పూజించేందుకు ఆత్రుతపడుతున్నాడు.

ఆలోచనా స్రవంతుల నడుమ సుందరం అందమైన మొఖం వికృతరూపంలో గోచరించగా బంగారు గ్లాసులో విషం పొంగసాగింది.

ద్వేషంతో, క్రోధంతో, చికాకుతో మనిషి వూగిపోసాగాడు.

ఈనాడే గనుక అది తనకంటిముందుకు వచ్చివుంటే దాని గొంతు పిసికి చంపి ఉండేవాడు......అలాంటి పని చేసిన వాళ్లకు 'శిక్ష' అదేనని నిరూపించి ఉండేవాడు.

ఛీ! ఛీ!

సిగ్గు, లజ్జ లేకుండా తన ఇంట్లో తిరిగి కాలుపెట్ట టానికి ఏలా మనస్కరించింది?

నిప్పులాంటి అన్న ఇంట్లో ఏలా కాలుపెట్టగలిగింది? డబ్బుపెట్టి మనుష్యులను, మనస్సులను కొండా మనుకున్న దేమో?

ఆ డబ్బు ఎవడికావాలి?

మొఖాన విసిరి పారవేస్తేసరి?

కళ్లు రక్తవర్ణం దాల్చినయి.

ఎదురుగ్గావున్న ఆ డబ్బునుకాల్చి బూడిద చేయా లన్నంత ఆవేశ మొచ్చింది. లేచి వడివడిగా ఆ పెట్టెవద్దకు నడిచాడు.

"తీసుకువెళ్లి బావిలో పారేస్తాను! దీన్ని ముట్టుకున్న నా చేతులు కాల్చుకున్నా తిరిగి పవిత్రమవ్వవు!"

మనిషి కోపంతో వూగిపోసాగారు.

చేతిలోని నరాలు పెళపెళమనేలా బిగించి పెట్టెను పట్టుకున్నారు.

ఇనప వూచల్లాంటి కాళ్లతో దొడ్డివైపుకు అడుగులు వేయసాగారు.

బావిలో పడేస్తే—కాల్చి బూడిదచేస్తే దాని కెలా తెలుస్తుంది?—దాని నికృష్టపు డబ్బును తిరస్కరించానని దాని కెలా తెలుస్తుంది?

అవును!—దానికి తెలియదు!— కాకపోంగా తను స్వీకరించి, అనుభవిస్తున్నానని గూడా అనుకొని సంతోష పడుతుంది. తన ఓటమినిచూసి వెక్కిరిస్తుంది.

ఛీ! ఛీ!

దీనిని దానికే మొఖం వాచేలా తిప్పి పంపాలి!

తన అన్న ఏలాంటివాడో నిరూపించాలి. తన అన్న దుష్టశక్తులకు ఎలా తలవొగ్గడో అది తెలుసుకు తీరాలి— తన అన్నకు ఏలాంటి తమ్ముడున్నాడో, చెల్లెలు చేసినట్లుగా ఏలా మోసం చేయలేడో గూడా చెప్పాలి!

ఆ ఆలోచన రాగానే కాళ్ళు వాటంతటవే ఆగి పోయినయి.

అది ఎక్కడున్నదని తిప్పిపంపగలడు?

దాని అడ్రసు తనకు తెలియదు. కనీసం ఏవూళ్లో పడి ఏడుస్తున్నదో గూడా తనకు తెలియదు—అంతదాకా ఎందుకు—ఈనాటివరకు అది బ్రతికివున్నదో, చచ్చిందో గూడా తనకు తెలియదు!

క్షణం తన ప్రయత్నం విఫలమవుతుందేవో నని పించగా-మొఖమంతా చెమట పట్టింది—శ్వాస ఆగిపోయి నట్లుగా బిగుసుకు నిల్చున్నాడు.

చటుక్కున ఒక ఆలోచన మదిలో మెదిలింది. కళ్ళు రవ్వంత వెలుతురును పులుముకున్నయి.

ఇంత డబ్బు పెట్టింది—అందులో చిన్న ఉత్తరం ముక్కయినా పెట్టదా?...దానిలోనన్నా అది ఎక్కడ ఉండేది తెలుసుకునే ఆధారం దొరక్కపోతుందా?

క్షణంలో పెట్టెవాల్చి మోకాళ్ల మీద కూర్చుంటూ పెట్టెమూత తీశారు. అందులో పైకివున్న గుడ్డ సొరుగులో చేయిపెట్టి తడిమారు.

ఆయనకళ్లు కాంతివంతమయినయి! ఏదో విజయం సాధించినట్లుగా ఉప్పొంగిపోయారు. చేతికి కాగితం తగిలింది. వణికే చేతులతో బయటకు లాగారు.

ఒక్కసారిగా కళ్ళు చించుకు చూచారు.

''అన్నయ్యా!

నా నమస్కారాలను నీవు తిరస్కరించవనే నా ఆశ. అంతేగాదు. ఈ ఈత్తరం ఆసాంతం హేయమైన చూపులతోనైనా ఒక్కసారి చూస్తావనే నా ఆశ! నీచల్లని హృదయంలో సోదరి బింబాన్ని తుడిచి వేసుకున్నా ఒక దీనురాలి ఆవేదనగా నా యీ మాటలను అర్థం చేసుకుంటావనే నా ఆశ!

'సుందరం' అని నీ నోటినుండి వెలువడే తియ్యని పిలుపును ఎందుకు దూరం చేసుకున్నానో నీకు ఇదివరకే వ్రాశాను—నిజం! జీవితంలో మరెన్నడూ నన్ను 'సుందరం' అని ఒక్కసారి గూడా పిలవ(ని నాకు తెలుసు!...అందుకే

మరెవ్వరిచేత గూడా 'సుందరం' అని పిలిపించుకోవటం లేదు నేను!

సుందరం చచ్చిపోయింది—సుందరి జన్మించింది.

ఉహూఁ....అదంతా పోనీయ్ అన్నయ్యా!

గతాన్ని తవ్వుకుంటూ కళ్లను బరువెక్కించుకోవటం దేనికి!

చచ్చినవాళ్ళు తిరిగి ఎన్నడూ, ఎవరూ ఎలా బ్రతకలేరో—ఈసుందరీ అంతే—సుందరం మరిలేదు!

అసలు సంగతి కొస్తాను....

ఆరోజు నాకు బాగా గుర్తుంది—

నేను పెండ్లి చూపులకు మీ అందరి బలవంతాన తెలియని ఒక యువకుడి ముందు కళ్లను నేలకు అప్పజెప్పి నా వూహాలతో నేను కూర్చున్నరోజు—

జీవితంలో స్వర్గ సౌఖ్యాలు కావాలో, చీకటి దినాలే కావాలో (మా ఉద్దేశ్యంలోనే సుమా) కోరుకొమ్మని సరిగ్గా ఆరు గంటలు వ్యవధి ఇచ్చి శేఖరం వెళ్ళినరోజు—

నేను ఆలోచనా వెల్లువలో కొట్టుకుపోతూ, ఒక కాలు ఆ గడపమీాదా, ఒక కాలు ఈ గడప మీాద పెట్టుకొని—ఏదీ ఇదమిద్ధంగా తేల్చుకోలేక—తుకతుకలాడి పోతున్న మనసుతో ఆవేదన పడుతున్న రోజు—

ఏం చేయాలి?

ఇటు అన్నయ్యా, వదిన, వంశం, పేరు ప్రతిష్టలు— అటు హృదయానికి హృదయమిచ్చిన శేఖరం, బంగళాలు, కార్లు, బెర్లిన్ చీరెలు.... ఓహ్!

వాకిట్లో కొచ్చాను. లోపలి కెళ్లాను. గదిలో కూర్చున్నాను. దొడ్లో మల్లె పందిరి క్రింద నిల్చున్నాను. గభుక్కున బావిలో దూకుదామనుకున్నాను - అర్ధరాత్రి అనుకున్నట్లుగా శేఖరంతో పారిపోదామనుకున్నాను.

అటువంటి సమయంలోనే వాకిట్లో సైకిల్ గంట మ్రోగింది.

టెలిగ్రాం!

తమ్ముడు ప్రకాశం కారు ప్రమాదంలో చచ్చిపోయాడంటూ—టెలిగ్రాం!

టెలిగ్రాం అన్నయ్యా!—తమ్ముడు చచ్చిపోయాడు!!

భోరున ఏడ్చాను.

నీవు ఇంట్లో లేవు. వదిన వంట ఇంట్లో ఎక్కడో ఉన్నది. ఏం చేయాలో తోచలేదు. కాళ్ళు చేతులు వణుకుతున్నాయి. అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ — తూలుకుంటూ లోపలికి వస్తుంటే లక్ష ప్రశ్నలు నన్ను చుట్టు ముట్టినయి!

ఇక మన గతేమిటి?—ఈ సంగతి తెలుసుకున్న నీకు తిరిగి గుండె జబ్బు రాదన్న హామీ ఏమిటి?

లెక్కలేనన్ని ఆలోచనలు, సమాధానాలు, ప్రశ్నలు, అర్ధం పర్ధం లేని సమస్యలు— నన్ను చుట్టుముట్టినయి.

తుపానులోకి త్రోసివేసినయి—కాని అన్నిటికి చిట్ట చివరకు నేను ఎన్నుకున్న సమాధానమే నచ్చింది! నా గుండె బిగుసుకుపోయింది. ఆ రాత్రి పన్నెండుగంటలకే మీారంతా పడుకొని నిద్రపోతుండగా ఈ సుందరం చచ్చిపోయింది—తమ్ముడు ప్రకాశం చచ్చిపోయాడన్న ఘోర నిజాన్ని కడుపులో పెట్టుకొని—సుందరి శేఖరంతో పారిపోయింది!

అర్థం అయిందా అన్నయ్యా!—ఇదంతా నిజం!... పచ్చినిజం!!

ఆనాటినుండి ప్రకాశం— ఎడం చేత్తో వ్రాసే ప్రకాశం—ఈ సుందరే అయింది! కాని ఎన్నాళ్లు ఈ నిప్పును మ్రింగి ఉండగలను? ఎన్నాళ్లు నీకు తెలియకుండా ఈ బాధను భరించి ఉండగలను?

—అందుకే ఈ నాటికయినా బయటపడవల్సి వచ్చింది!

నాలోని ఊహా హర్మ్యాలన్నిటికి పునాదులు వేస్తూ, అందమైన భవంతులనే నిర్మిస్తున్న శేఖరం సలహా సహకారాలతో ఈ విషయం బయట పెట్టగలిగాను! ఈనాటికైనా!

అన్నయ్యా! బుద్బుధ ప్రాయమైన ఈ జీవితంలో మనం ఎన్నో— ఊఁహూఁ...నేను నీకు చెప్పదగ్గదాన్ని గాదు.....నేను చిన్నపిల్లను.....ఏఁవీ తెలియని దాన్ని..... లోక జ్ఞానంలేని అజ్ఞానురాల్ని......స్వార్థం తప్ప...... ఊఁహూఁ......ఇంకేం వ్రాయనన్నయ్యా?

'చెక్కు'ను చింపివేసినంత తేలిగ్గా డబ్బును చింపననే ఇలా వచ్చి ఇవ్వడం జరిగింది— అంతేగాదు నీవు తిప్పి పంపితే నా ప్రాణమే పోతుంది గనుక— నా చిరునామా గూడా నీకు తెలియనీయటం లేదు!

నీ నిర్ణయాన్ని ధిక్కరించి నీ గడపలో కాలు పెట్టి నందుకు నన్ను క్షమిస్తావు గదూ?

వదినకు హృదయపూర్వక నమస్కారాలు అందజేయి.

ఇట్లు,

ఈనాటికీ, ఏనాటికీ గూడా నీ చెల్లెలే

అయిన సుందరం."

———